

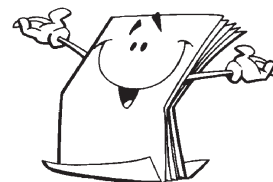
Tandslet Tidende

Nr. 30 / februar 2006

Fritids- og kulturvejviser for Tandslet Sogn og Omegn

Tandslet Tidende

Forord:

Velkommen til udgave nr. 30.
Forsiden er et billede fra Åben Skole
den 12. januar, hvor 1-2 klasse lavede
mad. 70 personer var tilmeldt til spis-
ning.

Vi vil i næste nr af Tandslet Tidende
lave en side for de unge, den skal
blandt andet indeholde bog/spil/film
anmeldelse m.m.

Tandslet Tidende bringer slutningen
af fortællingen erhvervslivet fra 1860-
1990.

Læs fra side side 4.

Husk at bladet kan læses på

Redaktionsudvalget:

Preben Bonde (Redaktør & layout)

Telefon: 74 40 76 70

Erik Hansen (Kasserer)

Telefon: 74 40 70 53

Sv. Aage Hansen (Reklame)

Telefon: 74 40 74 70

Leif Jordt (Sekretær)

Telefon: 74 40 78 13

*Alle indlæg skal afleveres i
en uformateret tekstfil til
Preben Bonde*

*på
diskette eller e-mail
bonde@tandslet.dk
hvis ikke andet er aftalt*

*Tandslet Tidende
udkommer igen
den 1. august 2006*

*Indlæg skal være afleveret til
Preben Bonde, Tandsbusk 60
Senest den 26. juni 2006*

Indhold:

Sydals Kegleklub	side 03
Erhvervslivet i Tandslet	side 04/05
Fastelavnsfest	side 07
Åben Skole i Tandslet	side 08
T.U.I.	side 09
Aktivitetskalender	side 10
Forårsfesten	side 12
Tandslet Tennisklub	side 14
Erhvervslivet i Tandslet fortsat.	side 16/17

Deres VVS specialist

**K. Goosmann
& Søn ApS**
74 42 54 41

VVS-BLIKKENSLAGER
Aut. Gas- og vandmester

**Per Leimand
Ertebjerg**
74 40 78 67
Biltlf. 29 61 35 71

SYDALS KEGLEKLUB.

ORDINÆR GENERALFORSAMLING

I SYDALS KEGLEKLUB:

Mandag den 06. februar 2006 kl. 19:30
i Sydals Hallen.

Sydals-Hallen og Ældre Sagen udpeger hver 1 medlem til bestyrelsen.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent og protokolfører.
2. Beretning ved formanden.
3. Beretning ved ældre sagen.
4. Regnskab ved kasserer.
5. Indkomne forslag.
6. Valg til bestyrelse og af revisor samt suppleanter.
7. Eventuelt.

**Indkomne forslag bedes indsendt/afleveret til Paul Erik Nielsen
senest 7 dage før generalforsamlingens afholdelse.**

Med venlig hilsen.

SYDALS KEGLEKLUB

Paul Erik Nielsen
Tandsbusk 88
6470 Sydals.
(74 40 71 41)

Brugsen **Kvickly**
FOR ALS OG SUNDEVED SØNDERBORG

Østergade 4 · 6400 Sønderborg · Postboks 77 · Tlf. 74 42 11 78 · Telefax 74 42 26 37

Erhvervslivet i Tandslet 1860 - 1990

Fortsat fra Tandslet Tidende nr. 29

Når sålerne på vores sko var slidt, købte man ikke bare nogle ny, nej, man gik ned til skomageren i Holballe eller Neder Tandslet og fik dem ordnet. Det samme med træsko og træskostøvler når de skulde have nye klamper. Nu til dags køber man nye. Når børnene havde fået nye sko, måtte man kun bruge dem når man skulle "fint i by" med det resultat at de hurtigt blev for små. Det samme skete for resten også til når man havde fået nyt tøj.

Senere da cyklerne kom frem, sled det ikke så meget på fodtøjet. Cyklerne var ikke så gode som de moderne i dag. De havde ikke slange og dæk, men havde kun hårde gummiringe, ligesom hestevognene havde, og de havde da slet ikke gear. Omkring anden verdenskrig kom knallerterne, "Røvskubbere" kaldte vi dem. De hed "Disella" og havde en lille motor bag på bagagebæreren. Nu heder de jo "45 knallerter", og må køre hurtigere. Det gav arbejde til cykelsmeden som boede i Neder Tandslet. Det er dog blevet moderne at cykle igen. Tandslet har Ella's cykelklub der hver torsdag hele sommeren cykler fra 9 -12. Om vinteren dyrker de gymnastik. Hans Hansen skriver den 9/6 1916. I følge kundgørelse fra den stedfortrædende kommanderende general for 9 armekorps er enhver benyttelse af cykler til fornøjelsesture (spadsereture og udflugter) samt i idrætsøjemed forbudt under streng straf. Kun cyklen på væddeløbsbaner maa finde sted når de udføres med forhåndenværende, saakaldte væddeløbsringe (lukkede gummiringe uden luftslanger)

Storvasken skete kun én gang om måneden, og alt foregik i hånden, det tog en hel dag, og da man brugte hjemmenvævede lagner var det tungt arbejde, så man træt når man var færdig. I 1950 blev der så startet en vaskemaskineforening. Der var folk som gik sammen om en vaskemaskine, og det lettede meget på vaskedagen. Maskinen hed "Nilbro" og der skulle fyres under den. Hos Købmand Madsen ved kirken kunne man også leje en maskine, som hed "Ferm" men der skulle man først koge det hvide

tøj i gruekedel, og derefter over i maskinen for at vaske det, men alligevel var det en lettelse. Det blev også oprettet et vaskeri i byen, men det var nærmest duge og lignende fine ting man bragte derhen, for det skulle jo være pænt når man skulle bruge det. Det lå på Gammel skolevej 20. Nora Høyer havde fransk vask og strygning. Det var manchetskjorter, knækflip og skjortebryst til "smoking" og "kjole og hvidt" samt broderede duge og lign. som skulle stives. Det var stivelse med lidt boraks i varmt vand. (Amdam) I dag er skjorterne jo strygefri, så det er meget lettere.

Før begyndte moderen at samle udstyr til børnene allerede når de gik i skole, så tjenestepigerne måtte vinde tvist som skulle bruges til lagner og lignende. Det var hårdt ved hænderne, så der blev brugt "vindpind" og "ryspind," men de gamle brugsting er nu næsten forsvunden. Min faster skriver : Når hun og hendes moder gik til væveren havde de gerne en flaske mælk, en hvedekage og et stykke flæsk med til Ankjestin (Bertels) som boede i Neder Tandslet. Det står for mig som om hun sad lidt til vejrs midt inde i den store væv, som fyldte det halve af stuen. I 1917 var jeg nede med "Maning" sådan kaldte man det man gav væk af grisen. Hun var glad, for hun havde fået 5 pund kaffe fra sine børn i Amerika, de havde hørt at vi ikke kunne få kaffe her under krigen. "At tænke sig at jeg gamle kone er vel den eneste i sognet der har kaffe" sagde hun. og så kom kaffemøllen i gang for nu skulle jeg have rigtig kaffe. Citat slut.

Angående indskrænkning i forbrug af udenlandske luksusvarer 1817

1. At udenlandske drikke, Kaffe og Vine, ej skulde kjøbes eller fortæres, undtagen Vine som er bestemt for syge eller til helligt brug
2. At Speceier herefter som hidtil sparsomt anvendes
3. At udenlandske helblaa farve ej maa bruges paa Vadmel, Trøjer og vævede Stoffer, dog undtages Uniformer
4. At udenlandske Tøjer, Duge, Hoved- og Halsbeklædning og Sjaler samt Klæde maa ikke kjøbes eller bruges.

Herfra undtages dog Kvindernes Brudebindehuer af bomuldstøj samt Uniformer. Der tilføjes saa, at

hvad der bevislig er købt inden den 28 Sept. 1817, eller farvet før nævnte Dato undtages og maa bruges, men det skal da inden Aarets Slutning af udvalgte Mænd forsynes med et Stempel. Alt, hvad der er købt senere end ovenfor nævnte Dato af de forbudte Varer, skal anses som forbudt og komme Sognets Fattigkasse til Gode, idet det sælges og forsynes med Stempel om at det er tilladt at bruge det. Enhver, der har forbudte Varer skal indfinde sig hos Stempelmændene og naar Stemplingen er foretaget, skal Stemplerne i Forsamlingsens eller Kirke- raadets Nærværelse forsegles under Præstens og tre Sognemænds Segl og opbevares i Kirkebøssen og maa ikke brydes uden i Nærværelse af ovenfor nævnte mænd. Hvis nogen efterligner Stemplet, skal han straffes for Falskneri. (8)

Denne Bestemmelse blev oplæst fra Prædike- stolen d.5 Oktober 1817. Altså for ca. 120 År siden

Det store samlingspunkt er Sydalshallen der blev bygget ved frivillig arbejdskraft i 1969. Da den i året 2000 stod for en udvidelse, blev der startet en indsamling der blev meget godt modtaget af befolkningen i både Lysablid, på Kegnæs og i Tandslet. Over 1 mill. Kr. blev der indbetalt til hallen. Lige overfor Sydalshallen ligger det gode gamle samlingssted Tandslet Forsamlingshus, som blev bygget 1906. Under den tyske tid fra 1864 til 1920 blev der holdt mange politiske møder samt gymnastik. Der måtte ikke dyrkes gymnastik uden det var opvisning, så der sad en mand hver gang der var gymnastik, for at se opvisning. Under krigen måtte de dyrke gymnastikken i Berthelsens lade. Omkring 1913-14 holdt ungdomsforeningen et almindeligt foredragsmøde. Den tyske gendarm Engel fra Skovby stod i sin grønne uniform for at høre hvad der foregik. Formanden bød velkommen og man sang nogle sange fra den "blå sangbog" Den sidste de sang var ikke Kong Christian, men den gik på samme melodi. Gendarmen brød sig nok ikke om den, blev vred og erklærede at det var et politisk møde, og da måtte ingen under 18 år være tilstede. Der var så 32 der forlod salen og gik ind i restaurationen, for de regnede med at Gendarmen ville gå hjem når de var væk, og så kunne de komme ind igen. Engel kom ind og ville have navnene på dem alle. De blev alle indstævnet til at møde i retten i Sønderborg, hvor de fik en

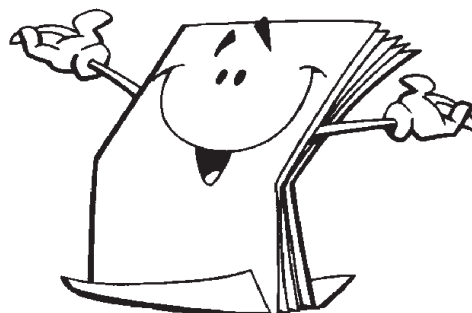
bøde på 30 mark. De ville ikke betale og skulle så møde i retten i Flensborg, men krigen kom og så faldt sagen, også fordi Gendarmen ikke havde skrevet deres navne rigtigt. (9)

Mange bedsteforældre arbejder ude i dag og kan så ikke se efter børnebørnene. Behovet for en børnehave opstod og den blev bygget 1972. Det er godt for nye beboere at der er mulighed for både dagpleje, børnehave og skolen, som vi har fået op at stå som friskole. Der foregår ellers meget på skolen. For eks. gymnastik for Ellas M. K. hold, og ikke at forglemme "Åben skole" om torsdagen, som starter med fællespisning kl. 18, hvor det er forskellige der står for maden. Derefter sker der mange ting, gøgl, der laves æsker, papirklip, bankospil m.m. Lokalarkivet for Tandslet sogn har også til huse på skolen, og har åben i vinterhalvåret sammen med åben skole. Slut godt op om skolen så vi kan bevare den. Kathrine Stolz har et mandehold på 12 der går til madlavning om vinteren, som også foregår på skolen

Kildeangivelser

Nr. 1	Dybbøl Posten
Nr. 2	Christiane Hansen f. Mathiesen
Tandslet (min faster)
Nr. 3	Mejerier på Als og Sundved
Nr. 4	Christiane Hansen f. Mathiesen
Nr. 5	Møller på Als
Nr. 6	Hans Hansens dagbog
Nr. 7	Arkivet
Nr. 8	Hans Hansens dagbog
Nr. 9	Esben Mathiesen (min Far)
Nr. 10	Jubilæumsbog Brandværn
Nr. 11 - 12 - 13	Hans Hansens dagbøger

Fortsættes side 16

KORN- OG FODERSTOFFER

Træbriketter - Træpiller - Gødning - Hestefoder - Olie

Brødr. Ewers A/S Mommark tlf. 74 407910 Sønderborg tlf. 74 422975 Toftlund tlf. 74 832121
Åbningstider Mommark: man-onsdag kl. 8.00 -16.00 tors. kl. 8.00 - 17.00 fred. 8.00 - 14.00

Tlf. 74 40 77 47

v/ Gitte Jørgensen

Mommarkvej 272

6470 Sydals

BUTIK ÅBEN:

Hverdage.....kl. 07:30-16:00

Fredag.....kl. 07:30-14:00

Auto-reparationer
Salg af autogummi og
olie m.m.

Køb & salg af brugte biler

SYDALS AUTO- OG MASKINFORRETNING

GERT IVERSEN . Tandslet . 6470 Sydals . Telefon 74407723

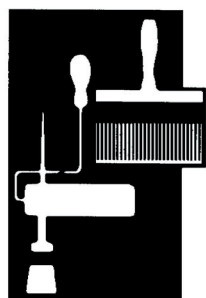
Salg af:

Affugtning og ventilation med solenergi
SolarVenti - en frisk og lun løsning

Begravelse + Bisættelse ØKONOMISK - SMUKT OG STILFULDT

Sønderborg & Augustenborg Begravelsesforretning

v/Gerhard og Thomas Helmich
Arnkilgade 15 6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 36 81 – 74 47 14 65

Høruphav Ny Malerforretning ApS

v. Kim Johansen
Østervej 3-5

Høruphav - 6470 Sydals

Tlf. 74 41 55 41

El-hjørnet i centrum A/S

- en god forbindelse!

Kegnæsvej 22, Lysabild, 6470 Sydals

Tlf. 74 40 43 41

T.U.I.'s

Gymnastikopvisning 2006.

Fredag den 10. marts 2006 kl.: 18.30.

Igen i år afholder T.U.I. deres årlige gymnastikopvisning i Sydalshallen. Blandt de mange hold, der vil vise hvad de har lavet i løbet af vinteren, kan der blandt andet nævnes at der kommer 4 børnehold, et Cheerleaderhold, Tandslets Mandehold og T.U.I.'s damehold "Sved på panden".

Derudover kommer: "Sønderborg Egnens Juniorhold" hvor bl.a. T.U.I. er repræsenteret med 2 lokale gymnaster.

Gå ikke glip af denne enestående oplevelse.

Åben Skole i Tandslet

Hver torsdag:

Fællesspisning: kl. 18:30
 Tilmelding til:
 Preben Bonde - 74 40 76 70
 eller bonde@tandslet.dk
 Ellen Carstensen 74 40 78 88
 Senest tirsdag aften.

Café kl. 19:30 - 21:30
 Juniorklub kl. 19:00 - 21:00
 Kortspil kl. 19:00 - 21:30
 Lokalhistorisk Arkiv:
 Vinterhalvåret: kl. 19:00 - 21:00
 samt den 2. torsdag i hver måned
 tillige kl. 14:00 - 17:00

Åben Skole program februar & marts

Torsdag den 02-02-06

Mad: Forårsfesten
 Café: Forårsfesten
 Kontakt: Jens

Torsdag den 09-02-06

Mad: 7.- 8. klasse
 Café: 7. - 8. klasse
 Kontakt: Joan

Åben Skole gruppen:

Ebbe Lunau 74407727
 Ulla Elholm 74407605
 Jens Meldgaard 74407373
 Joan Mortensen 74407450

Torsdag den 23-02-06

Mad: Andelskassen
 Café: T.U.I. Lilly
 Kontakt: Ebbe

Torsdag den 02-03-06

Mad: Menighedsrådet
 Café: Menighedsrådet
 Kontakt: Ulla

Torsdag den 09-03-06

Mad: Skolebestyrelsen
 Café: Åben Skolegruppen
 Kontakt: Jens

Torsdag den 16-03-06

Mad: Afslutningsholdet
 Café: Afslutningsholdet
 Arr. Bankospil
 Kontakt: Joan

Teltudlejning!

Landsbygruppens Festtelt,

kan lejes af alle borgere i Tandslet sogn til følgende pris:

Teltleje 1000,00 kr.

Gulv, bord, bænke mm. 500,00 kr.

Lejeren stiller selv med 4 personer til opsætning og nedtagning af teltet.

Lejeren henter og bringer selv gulv, bord, bænke mm.

Aftale vedr. bestilling og opsætning sker ved henvendelse til:

Svend E. Carstensen Tlf. 74407546 e-mail. info@asserballeskovauto.dk

 Landsby
 Gruppen
 Tandslet-Sogn

GENERALFORSAMLING

T.U.I. afholder ordinær generalforsamling.

Mandag den 20. marts 2006, kl.: 19.30.

I Sydalshallens multisal.

Så er gymnastiksæsonen ved at nærme sig sin afslutning og jævnfør T.U.I.'s vedtægter skal der afholdes generalforsamling.

Der skal vælges/genvælges nye medlemmer til bestyrelsen, på valget dette år er følgende:

**Formanden (Ønsker ikke genvalg),
Gymnastikkoordinatoren (Modtager genvalg),
samt 2 gymnastikrepræsentanter.**

Eventuelle forslag til generalforsamlingen skal være formanden (Heidi Pihl Iversen) i hænde senest 5. marts 2006.

**Kom og bak op om idrætsforeningen og vær med til at styrke foreningslivet.
T.U.I.'s bestyrelse**

Lokalthistorisk Arkiv For Tandslet Sogn

GENERALFORSAMLING

**Mandag den 20. Februar 2006 kl. 1930
på Tandslet Friskole**

Efter generalforsamlingen vil
Lene Junker Hansen, Broager
fortælle om sin Faders oplevelser omkring
Afstemningsdagen samt konfirmationsforberedelse
i Tandslet præstegård 1920

Forårs udflugten

Den 23. Maj 2006 kl. 18.30 går til Jøllmann's gård i Holm.
Nærmere information i Budstikken.

Aktivitetskalender 2006

Dato:	Tid	Tekst
02-02-2006	18:30	Åben Skole
06-02-2006	19:30	Generalforsamling Sydals Kegleklub
09-02-2006	18:30	Åben Skole
20-02-2006	19:30	Generalforsamling i Lokalhistorisk Arkiv
23-02-2006	18:30	Åben Skole
25-02-2006		Papirindsamling
26-02-2006	14:00	Fastelavnsfest på Tandslet Friskole
02-03-2006	18:30	Åben Skole
07-03-2006	19:00	Generalforsamling i Tandslet Tennisklub
09-03-2006	18:30	Åben Skole
10-03-2006	18:30	T.U.I. Gymnastikopvisning i Sydalshallen
16-03-2006	18:30	Åben Skole
20-03-2006	19:30	Generalforsamling i T.U.I. i multisalen
29-04-2006		Papirindsamling
29-04-2006	18:00	FORÅRSFESTEN i Sydalshallen
24-06-2006		Papirindsamling
26-06-2006		Deadline Tandslet Tidende
26-08-2006		Papirindsamling
09-09-2006	10:00	Loppemarked på Tandslet Friskole
10-09-2006	10:00	Loppemarked på Tandslet Friskole
28-10-2006		Papirindsamling
16-12-2006		Papirindsamling

Se opdateret aktivitetskalender på

www.tandslet.dk

FASTELAVNSFEST

Igen i år er skolen pyntet op til fastelavn
og Landsbygruppen inviterer til
fastelavnsfest

SØNDAG DEN 26. FEBRUAR
på Tandslet friskole fra klokken 14.00 – 16.00

Alle er velkommen

**Vi starter med opdeling af hold til tøndeslagning.
I foredragssalen er der kaffe og fastelavnsboller, sodavand og slik.
Der vil også være underholdning / lege for børn.**

Entre 25,00 kr. pr. person.

FORÅRSFESTEN 2006

Afholdes

Lørdag den 29. april

I Sydalshallen

Fra klokken 18.00 – 01.00.

Pris. 150,- kr

Igen i år, er det Mesterslagteren fra Tinglev
som leverer buffeten, der består af:

**Kalkungyros med tzatziki, stor salatbar med 12 forskellige
slags,
dressing, flutes, pastasalat samt flødekartofler.**

Husk at medbring bestik og tallerken.

Musikken i år leveres af:

OLD SPICE

og

NIGHT BUZZ

Der vil under spisningen blive underholdt med musik af:

Melanie 16 år – guitar og sang.

Preben Høj – guitar og sang.

Billetter købes hos:

Erling Koch Mommarmarkvej 245 tlf. 74407511

Ebbe Lunau Ertebjergvej 49 tlf. 74407727

Merethe Jensen Pilene 8 tlf. 74407105

Ejgil Nielsen Tandsbusk 64 tlf. 74407963

Anette - Sydalshallens cafeteria tlf. 74407372

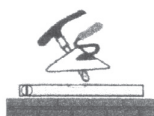
Sidste frist for køb af billetter er den 9. april

Vi håber I alle vil være med til gøre en indsats for, at det i år vil lykkes os, at nå vores mål
på 400 deltagere.

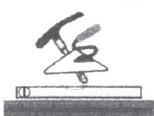
DER ER MERE SPORT I...
SPORTMASTER

Lorenz Andersen A/S
Jernbanegade 15 ● 6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 35 59 ● Fax 73 42 38 36

Tandslet Murerforretning

*Alt i om- og tilbygninger.
Flisearbejde og reparationer.*

Benny S. Jensen
Pilene 8 Tandslet
6470 Sydals
Tlf. 74 40 71 05
Mobiltlf. 23 30 71 45

**Sydals
Kommune**
Kommunekontor

Skovsholm 1, Hørup
6470 Sydals
Tlf. 73 11 50 00
Telefax 73 11 51 00
Postgiro 9 06 46 99
SE nr. 33 47 98 16
Internet www.sydals.dk
Eksp. mandag, tirsdag, onsdag kl. 9-12
torsdag kl. 13-17
fredag 9-12
Tlf. tid mandag - onsdag kl. 9-13
torsdag kl. 13-17
fredag 9-12

Kommunekontoret er lukket i dagene mellem jul og nytår,
Grundlovsdag samt dagen efter Kristi himmelfartsdag

ATTEC®
FOOD TECHNOLOGY

Mommarkvej 293-297 Tandslet
DK-6470 Sydals

Tel. +45 74 40 76 44
Fax +45 74 40 79 29
E-mail atttec@atttec.dk
Internet www.atttec.dk

Førende producent indenfor levnedsmiddelindustrien:

- Opskærings- og udbeningsanlæg
- Transport- og pakkeanlæg
- Lagersystemer
- Ergonomiudstyr
- Teknisk hygiejneudstyr

**Hvad kan vi
gøre for dig**

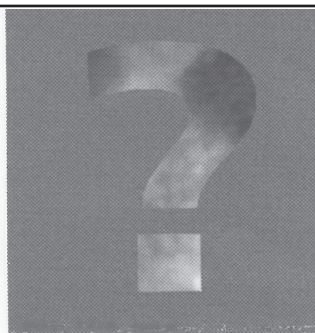
Kom ind og fortæl os om dine drømme, planer
og ønsker.

Så hjælper vi dig med at gøre dem virkelige.

SYDBANK

Hvad kan vi gøre for dig!

Mommarkvej 270 · 6470 Sydals · Tlf. 74 40 77 20

Tandslet Tennisklub

Med ønsket om et godt nytår, byder Tandslet Tennisklub såvel gamle som nye medlemmer velkommen til en ny og spændende tennissæson 2006.

Programmet for sæson 2006 ser således ud: Vi holder standerhejsning omkring 1. marts, såfremt vejret og banerne tillader dette. (se opslagstavlen)

Hver torsdag aften har vi DOUBLE AFTEN en aften hvor alle har mulighed for at spille med/mod andre spillere end man ellers spiller med, og tidspunktet er fra kl. 18.00-21.00, der kan også købes ringridderpølser øl og vand. (dette sker dog ikke i juli måned p.g.a. ferieperiode)

En weekend i september måned, afholder vi en rødvin's turnering en lille turnering hvor vi rigtig råhygger med ringridderpølser øl og vand, samt godt humør og præmierne er rødvin, og alle kan være med.

OPSLAGSTAVLEN I HALLEN:

Vinter tennis fra november til marts
Der kan også være andre aktiviteter i løbet af sæson, så læs dette på opslagstavlen.

Kontingent for sæson 2006:

Familie kontingent: 950 kr.
(mor, far og hjemmeboende børn under 18 år).
Børn indtil 14 år: 150 kr
Juniorer 14-18 år: 250 kr
Seniorer 450 kr

Sidste års medlemmer vil i begyndelsen af april automatisk få tilsendt medlemskort/opkrævning for sæson 2006, Ved familie kontingent skal der oplyses navn og cpr. nr. på alle familie medlemmer.

Vær venligst opmærksom på at dit reservationsnummer ikke vil blive hængt op på reserveringstavlen før kontingentet er betalt.

Reservation af spilletid samt regler for bane vedligeholdelse - se opslagstavlen

NYT:

Gamle som nye medlemmer, bedes oplyse mailadresse (dette er dog frivilligt)
Vores ønske er på denne måde at informere vore medlemmer mere direkte og hurtigere.

Nye medlemmer kan tilmelde sig hos bestyrelsen.

Bestyrelsen:

Anette Nielsen	kasserer	74407772
John Hansen	baneformand	74407522
Erik Hansen	sekretær	74407053
Gerhard Christiansen		
næst formand		74407590
Hans-Erik Andersen	formand	74407654

Tak til alle:

Til slut vil jeg her igennem sige tak til alle som har hjulpet os i løbet af sæsonen,

Tak til dem der har hjulpet med banerne, specielt tak til Gert Hansen HÅNDVÆRKERNE for lån af meget effektiv tromle.

Tak til TUI Støtteforening og Tandslet Ringridderforening for de midler de har tildelt os.

Tak til Sydalshallen

Tak til medlemmerne og ikke mindst en stor tak til bestyrelsen, for godt samarbejde i det forløbne år.

Hilsen

Hans-Erik Andersen
formand

GENERALFORSAMLING i Tennisklubben

TIRSDAG D., 7 MARTS KL 1900 I SYDALSHALLEN

Dagsorden:

1. Valg af dirigent/protokolfører
2. Bestyrelsen beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
4. Fremlæggelse af budget til orientering
5. Behandling af evt. indkomne forslag
6. Valg af bestyrelse, samt suppleanter
7. Valg af revisor og suppleant
8. Eventuelt

Tryghed

Fællesskab

Læring

**Husk åben morgensang fra
8.00 - 8.45 den sidste
fredag i hver måned**

Tandslet Friskole

Ertebjergvej 2
6470 Sydals
Tlf: 74 40 55 77
Fax: 74 40 55 78
E-mail: friskolen@tandslet.dk
Web: www.tandsletfriskole.dk

Fortsættelse fra side 5

Tandslet frivillige brandværn er vel egentlig ikke et erhverv, men med den store, frivillige indsats og betydning det har for egnen mener jeg der skal fortælles lidt om det. Deres motto lyder "Én for alle-alle for én." De rykker ud sammen med de andre værn når ulykken skulle ske. Også markbrande, olieforurening, "farlige stoffer" kort sagt alt hvad der er en trussel mod vort miljø, og alt sker af frivillige mænd. I begyndelsen var der noget der hed "Hånd og spandtjeneste" det vil sige at alle skulle hjælpe med at rydde op efter brand og køre sten, sand og hvad der ellers skulle bruges til opbygning. Senere blev der bygget sprøjtehus i Ertebjerg og i Lebøl (det er nu borte) I Tandslet er huset endnu bevaret. Da havde de fået en håndsprøjte som blev trukket af heste, og senere med traktor. Den er bleven brugt endnu i halv-tredserne. Nu er værnet moderne med store brandbiler og vandvogn, så der er hurtigt vand på slangerne. Også udstyr til de frivillige mænd er i orden. Før cyklede en mand rundt og "blæste ud" når den røde hane galede, så kom sirenen til, og nu bliver de alarmeret via mobiltelefon. De har rykket ud til flere store brande, bl. a. Tandsgård hvor en lade brændte, stuehuset blev reddet. Det blæste kraftigt den dag så ilden sprang over vejen til Tandsgård 6 som nedbrændte helt. Rester af halm fløj helt til Holballe. Det var den 1 December 1988. Denne brand var den største siden branden i Ny Pøl, 1966, hvor det lille by-samfund næsten blev udslettet. (10)

"Folkebanken for Als og Sundeved," senere "Sydbank," havde først til huse hos manufakturhandler R. Henningsen i mange år. Senere flyttede den hen til snedker Lyck Mommarmarkvej 272, hvor den var indtil den blev lagt sammen med "Sparekassen for Sønderjylland." Nu har de fået navnet "Sydbank Sønderjylland." I året 1896 blev der oprettet 2 sparekasser i Tandslet. Den ene hed "Sparekassen for det sydlige Als" og den anden "Tandslet spare- og lånekasseforening" som var tysk. Det næste har Esben Mathiesen. (Min Far)fortalt. Hans Morfar (Møller Jørgen Jacobsen) var i bestyrelsen for Lysabild sparekasse, da formanden, Landdagsmand Hans Lassen, havde bedraget kassen for 256.000 mark, Hans Lassen døde før opdagelsen, og blev begravet med store æresbevisninger. Da bedrageriet kom frem, blev graven skændet på det groveste. (J.

Jacobsen) tog sig det nær, man sagde at han blev hvidhåret på få dage. Alligevel havde han mod på at starte en ny sparekasse i Tandslet, som begyndte sin virksomhed den 1 November 1896 hos Møller Jørgen Jacobsen, Mommarmarkvej 292. Åbningstiden den 1 og 15 i hver måned fra 2 til 5 eftermiddag. Hans Far og Mor (min Bedstefar og bedstemor) mistede deres sammensparede penge ved den lejlighed. Pengene skulle have været til at købe et par heste for. (Citat slut) I 1908 da Møller J. Jacobsen ikke ville fortsætte, blev der bygget en ny sparekasse på Mommarmarkvej 355. Der havde den til huse til 1980 hvor der blev bygget en ny bygning der hvor Missionshjemmet lå.

Den anden sparekasse som hed "Tandslet spare- og lånekasseforening" blev startet den 10 April 1886. Den tilsluttedes "Verband ländlicher Genossenschaft der Raiffeisenscher organisation" det vil sige at den var tysk. 1920 blev den dansk og fik navnet "Tandslet Andelskasse," som havde til huse på Gammel Skolevej 13 fra 1914 til 1974. Kassen byggede nyt hus på Mommarmarkvej, men det var for lille og blev lejet ud og senere solgt. Det gamle kommunekontor blev købt og der byggedes nye lokaler ved siden af. Efterfølgende har de inddraget kommunekontoret. I Høruphav og Lysabild har de filialer så der er sket en stor udvikling af bankerne i Tandslet

Før amtsbanen blev oprettet i 1898, skete trafikken med omnibuslinier som det ses af en gammel køreplan fra 1883. I 1893 drøftedes om der skulle anlægges en jernbane på Als. Det blev vedtaget og den blev indviet 1898 og hed "Die Alsener Kreisbahn" Den var smalsporet med en sporbredde på 1 m. Nogle af de første spor blev lagt gennem Majbøl den 24 Maj 1894, og 2 juni 1898 da det sidste stykke, som gik til Guderup - Nordborg, havde banen en længde af 48,5 km. som gik ud fra amtsbanegården, som lå hvor rutebilstationen nu ligger. Samtidig med banen kom der gang i industrialiseringen, da den kunne tage gods med. Sidst i den første verdenskrig blev der oprettet en roefabrik i Tandslet, som kom til at ligge lige ved banen. (ved Skolevej 13) Det var mest kålroer der blev brugt, de blev tørret og sendt ud til fronten hvor de blev brugt til "Roesuppe" til soldaterne. Den smagte ikke godt har min far fortalt, de fik også kaffe kogt på roer, og den var ikke bedre. Fabrikken var kun

en kort tid efter krigen, så blev den lukket men der var mange der havde arbejde der ca: 40.

Den 15/6 1926 blev der udsendt en skrivelse. Angående de ubevogtede vejoverskæringer, hvor der ofte sker alvorlige jernbaneulykker, vil der i nær fremtid anbringes blinklys på de farligste steder. Kun for statsbanerne, ikke for småbanen. (Altså ikke på Als) (11)

Et par år efter amtsbanens begyndelse blev Mommark færgehavn bygget og banen skulle nu have forbindelse til Fyn, hvor banen havde normalspor. Færgeren havde også normalspor, og da amtsbanen som sagt var smalsporet kom problemet. Der blev nu købt 10 transportører, som bestod af en smalsporet undervogn påmonteret normalspor, som togvognen blev kørt på, via transportørgruber som var etableret med een i Sønderborg og én ved Mommark færge. Således kom en normalsporet vogn frem og tilbage til Sønderborg.

I 1920'erne kørte amtsbanen med store underskud fordi godset blev kørt af private fragtbiler, og personbefordringen også svigtede, måske fordi der var dårlige tider efter krigen, og pengene var ikke rigelige, talte man om at nedlægge banen og lade statsbanerne overtage den. I 1930 var Chr.10 bro i Sønderborg indviet og man kunne køre gennem Sønderborg med både tog og biler efter at der blev revet huse ned i Jernbanegade, så der blev plads til banelinien. Det skete i 1932.

I 1932 er den nye banelinie fra Sønderborg til Mommark fastsat, og vil for Tandslets vedkommende føre langs den sydlige side af byen. Samtidig skal der bygges en ny station lidt sydlig for præstegårdsskoven og den var færdig 1933, så nu havde Tandslet 2 stationer.(12) Der går en historie om dette. En mand fra Kina skulle til Tandslet, da han købte billet blev han spurgt: "Skal det skulle være Over eller Neder Tandslet" så Tandslet er berømt ude i verden.

Amtsbanens farvel

1

Mit liv nu hurtigt til ende rinder
nu sidste dag på mig solen skinner
før jeg mig lægger på lejet trang
jeg kvæder eder min svanesang

2

Jeg dør ikke af år og ælde
teknikken kunde mig overvælde
og dem, som blev til mit væрге sat
de har mig svigtet og rent forladt

3

Når jeg nu mindes de gamle dage
de svære læs, som jeg kunde drage
jeg synes sært, at det nu er slut
Hvorfor har jeg dog mit liv forbrudt?

4

Nu fremad rask man på livet stormer
der leves skal efter større normer
hvor mon en gang det vil føre hen?
Tid vil sig hævene sig på tid igen

5

Den gang jeg stod i min kraft og vælde
da kunde London for noget gælde
nu kvæles han jo af bil og skat
hvorfor blev jeg dog af dem forladt?

6

Hvor blev jeg svigtet og flot behandlet
fra et aktiv er jeg nu forvandlet
til smertensbarnet til øens byld
fra indtægtskilde til gæld og skyld

7

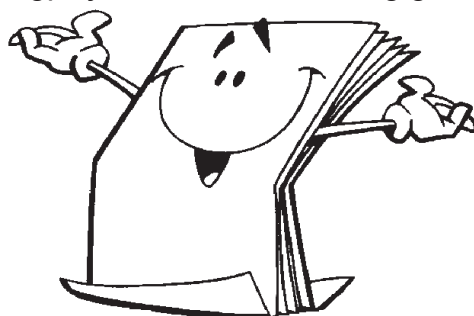
Jeg sover ind uden gigt og galde
for skæbnens slag jeg nu må falde
min pligt er gjort og min gerning endt
i sagas bog er et blad nu endt.

(13)

Nu er statsbanen også borte, det skete i 1962, og der er kommet busforbindelser til byen. Staten lader benzinen stige hele tiden, for at vi skal bruge den kollektive trafik, og ikke køre så meget i egne person-biler for miljøets skyld, men da den kollektive trafik ikke er stor herude på landet kan det jo ikke så godt lade sig gøre.

Der bliver nu bygget nye huse i byen, og Attec bygger ny hal, så der kommer forhåbentlig flere børnefamilier til, og vi da stadig gode dagplejere, fin børnehave og god skole.

SLUT

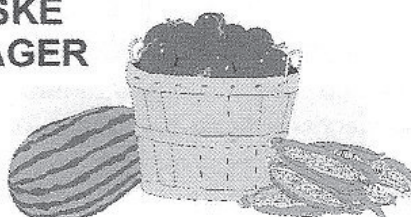
Foreninger & institutioner med tilknytning til Tandslet sogn

Asserballe Tandslet Husholdningsf.		Sydals musikskole	
Grete Schmidt		Helle Damkjær	74431938
Dansk Røde Kors		Tandslet's cykelhold	
Robert Nissen	74405279	Kathrine Stoltz	74407442
Enfant Terrible MC Sydals		Tandslet Brandværn	
Hans Henrik Pedersen	74407377	Michael Holm	73404857
Grundejerforeningen Tandsbusk		Tandslet Børnehaven	
Rene Damm	74407734	Berit Jessen	74407513
Hjemmeværnet		Tandsbusk Boligforening	
Hans Duus	74407849	Peter Johannsen	74407733
Jagtforeningen		Tandslet Kirke	
Christian Jessen	74474738	Leif Jordt	74407813
Landsbygruppen		Tandslet & Omegns Ringriderforening	
Ejgil Nielsen	74407963	Orla Nøhr	74407353
Lokalhistorisk Arkiv		Tandslet Friskole	
Kaj Jessen	74407749	Rasmus Ladefoed	74405577
Lysabild Tandslet Badminton		Tandslet Tennisklub	
Bent Nielsen		Hans Erik Andersen	74407654
Menighedsrådet		Tandslet Tidende	
Kirsten Jørgensen	74407490	Preben Bonde	74407670
Pensionistforening		Transformatortårnudvalget	
Johannes Petersen	74407868	Arne Nørregaard	74407512
Sydals Håndbold		TUI	
Tove Wehl	74407445	Heidi Pihl Iversen	74407366
Sydals Aktive Seniorer		Velkommen til Tandslet	
Kathrine Stoltz	74407442	Inger Plauborg	74407244
Sydals Igangsættergruppe		Ældrerådet	
Herdis Johannsen	74407733	Peter Johannsen	74407733
Sydals Kegleklub		Åben Skole	
Paul Erik Nielsen	74407141	Ebbe Lunau	74407727

ERTEBJERG GÅRD FRILANDSGARTNERI

**STALDDØRSSALG
AF FRISKE
GRØNTSAGER**

Åben alle ugens dage
13:00 til 18:00

Gl. Kirkevej 7 Ertebjerg

Har du rettelser til denne liste
så skriv til Preben Bonde
bonde@tandslet.dk

Træfældning Flishugning Træflis sælges

Lis & Poul Reader
Tandsellevej 25, 6470 Sydals
74407977 22407921

Mirakelplanten
Naturens Apotek
Lægen i urtepoten
Den stille healer

90 dages tilfredsheds-
garanti.

Salg & demonstration

Tømrer-/
snekermester

Skal
der laves
noget ved
huset - så ring til

Aut.
kloakmester

Nybyggeri
Reparation
Udskiftning af
tag, døre,
vinduer, glas
↓
Minigraver
Minidumper
Miniged
Belægnings-, jord-
og støbearbejde udføres.

OLE DUUS

Mintebjergvej 16, Høruphav
Tlf.: 74 40 70 10 · Bil: 40 43 89 15

B.G Busrejser

BENT GAVORSKI

Al lægekørsel
udføres

74 40 44 46

Biltlf. 30 74 01 46

BoPil A/s

stalddesign - mekanisering - management

Pilene 10, Tandslet, 6470 Sydals

Tlf.: 74407025 Fax: 74407026

bopil@bopil.dk www.BoPil.dk

VI KLARER ALT I:

Vinduer & døre

Nybyggeri

Nyt tag

Ombygning
& renovering

Tilbygning

Tømrer- & Snedkerfirma
HANS DUUS

Mommarkvej 300, Tandslet, 6470 Sydals
Tlf. 74 40 78 49

Håndværkerne A/s

MURER- OG TØMRERARBEJDE - AUT. KLOAKMESTER

Mejeriet * Mommarkvej 358 * Tandslet * 6470 Sydals * Tlf 73 40 76 30

www.haandvaerkerne.dk

- OM- OG TILBYGNINGER
- INDUSTRI-
OG LANDBRUGSBYGGERI
- TALENTREPRISE

SDA

STOR UDGIFT ELLER BARE

BIL(LIG)?

Når det gælder bil, ændres behov hastigt gennem livet. Først drømmer du måske om den hurtige og smarte, dernæst den lille økonomiske familiebil og så den store dyre.

Det behøver ikke at koste en formue at få realiseret drømmen om en ny bil. I Andelskassen hjælper vi dig med finanseringen og tilpasser naturligvis afdrag og løbetid til din økonomiske situation.

Så enkelt er det faktisk.

Kom ind til en uforpligtende snak.

Andelskassen

Tandslet Høruphav Sønderborg